

ДОГОВОР

**МЕЃУ
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
ЛАТВИСКАТА ВЛАДА**

**ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ
И ЗА ЗАШТИТА ОД ФИСКАЛНА ЕВАЗИЈА
ПО ОДНОС НА ДАНОКОТ ОД ДОХОД И ДАНОКОТ НА КАПИТАЛ**

**МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
ЛАТВИСКАТА ВЛАДА**

со желба да склучат договор за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискална евазија по однос на данокот од доход и данокот на капитал,

Се договорија за следново:

Член 1

ЛИЦА НА КОИ СЕ ПРИМЕНУВА ДОГОВОРОТ

Овој договор ќе се применува на лицата кои се резиденти на едната или на двете држави договорнички.

Член 2

ДАНОЦИ НА КОИ СЕ ПРИМЕНУВА ДОГОВОРОТ

1. Овој договор ќе се применува на данокот од доход и данокот на капитал кои ги заведува државата договорничка или нејзините локални власти, независно од начинот на кои тие се наплатуваат.

2. Под данок од доход и данок на капитал се сметаат сите даноци кои се воведуваат на вкупниот доход, или на целиот капитал, или на делови од доходот или од капитал, вклучувајќи ги и даноците од отуѓување на подвижен или недвижен имот, даноците на вкупните износи на платите или надоместоците кои ги исплатуваат претпријатијата, како и даноците на прираст на капиталот.

3. Постојните даноци на кои ќе се применува овој договор се:

а) во Македонија:

- (i) персонален данок од доход;
- (ii) данок од добивка;
- (iii) данок на имот;

(во натамошниот текст "македонски данок");

б) во Латвија:

- (i) данок од доход на претпријатија;
- (ii) персонален данок од доход;
- (iii) данок на недвижен имот;

(во натамошниот текст "латвиски данок").

4. Овој договор ќе се применува исто така и на секои исти или суштински слични даноци кои ќе се воведат по склучувањето на овој договор покрај или наместо постојните даноци. Надлежните органи на државите договорнички ќе ги соопштуваат една на друга промените кои ги имаат извршено во нивните даночни закони.

Член 3

ОПШТИ ДЕФИНИЦИИ

1. За потребите на овој договор, освен ако во контекст на ова не се бара поинаку:

а) изразот "Македонија" ја означува територијата на Република Македонија, а употребен во географска смисла ја означува сувоземната територија на Македонија, нејзините внатрешни езерски води и езерски дна над кои Македонија има надлежност и има суверени права заради истражување, експлоатација, конзервирање и управување со природните богатства во согласност со своето внатрешно законодавство и меѓународното право;

б) изразот "Латвија" ја означува Република Латвија и, употребен во географска смисла, ја означува територијата на Република Латвија и секоја друга област околу територијалните води на Република Латвија во рамки на која согласно законите на Латвија и согласно меѓународното право, правата на Латвија може да се применуваат по однос на морското дно и нејзиното подземје и нивните природни ресурси.

в) изразите "држава договорничка" и "друга држава договорничка" означуваат Македонија или Латвија, зависно од смислата;

г) изразот "лице" означува секое физичко лице, правно лице и секое друго друштво на лица;

д) изразот "друштво" означува секое правно лице или целина која се третира како правно лице за даночни цели;

ѓ) изразот "претпријатие на државата договорничка" и "претпријатие на другата држава договорничка" означува претпријатие со кое управува резидент на државата договорничка и претпријатие со кое управува резидент од другата држава договорничка;

е) изразот "меѓународен сообраќај" означува секој превоз со брод или воздухоплов кој го врши претпријатие на државата договорничка, освен ако бродот или воздухопловот се користи исклучиво помеѓу места кои се наоѓаат во другата држава договорничка;

ж) изразот "надлежен орган" означува:

(i) во Македонија, Министерството за финансии, односно негов овластен претставник;

(ii) во Латвија, Министерството за финансии, односно негов овластен претставник;

з) изразот "државјанин" означува:

(i) секое лице кое поседува државјанство на државата договорничка;

(ii) секое правно лице, асоцијација или партнерство кое таквиот свој статус го остварува според важечките закони на државата договорничка.

2. Кога државата договорничка го применува овој договор, во било кое време, секој израз кој што не е дефиниран со договорот ќе има значење, освен ако контекстот не бара поинаку, според законот на таа држава во тоа време кој се однесува на даноците на кои овој договор се применува, секое значење според даночните закони на таа држава кои се во сила има предност во однос на значењето кое на тој израз му го даваат другите закони на таа држава.

Член 4

РЕЗИДЕНТ

1. Изразот "резидент на државата договорничка", за потребите на овој договор, означува секое лице, кое според законите на таа држава, подлежи на оданочување во таа држава по основ на живеалиште, престојувалиште, седиште на управување, или друг критериум од слична природа и исто така ја вклучува таа држава и нејзините локални власти. Овој израз, меѓутоа, не вклучува лица кои подлежат на оданочување само за доходот од извори во таа држава или за имотот кој се наоѓа во таа држава.

2. Кога според одредбите на ставот 1, физичко лице е резидент на двете држави договорнички, неговиот статус се определува на следниот начин:

а) ќе се смета дека е резидент само на државата во која има постојано место на живеење; ако има постојано место на живеење во двете држави, ќе се смета дека е резидент само на државата со која неговите лични и економски врски се потесни (средиште на животни интереси);

б) доколку не може да се определи државата во која има средиште на животни интереси, или ако ни во една држава договорничка нема постојано место на живеење, ќе се смета дека е резидент само на државата во која има вообичаено место на живеење;

в) ако има вообичаено место на живеење во двете држави договорнички или нема ниту во една од нив, ќе се смета дека е резидент само на државата чиј е државјанин;

г) ако е државјанин на двете држави или на ниедна од нив, надлежните органи на државите договорнички ќе го решат прашањето по пат на заеднички договор.

3. Кога во согласност со одредбите на ставот 1, лицето, освен физичкото, е резидент на двете држави договорнички, ќе се смета дека е резидент на државата согласно законите според кои го остварува тој свој статус.

Член 5

ПОСТОЈАНА ДЕЛОВНА ЕДИНИЦА

1. Изразот "постојана деловна единица" за потребите на овој договор, го означува постојаното место на дејност преку кое претпријатието го врши потполно или делумно своето работење.

2. Изразот "постојана деловна единица" означува особено:

а) седиште на управата;

б) филијала;

в) деловница;

г) фабрика;

д) работилница; и

ѓ) рудник, извор на нафта или гас, каменолом или друго место на искористување на природните богатства.

3. Изразот "постојана деловна единица" исто така вклучува:

а) градежни локалите или конструкции или инсталациони проекти само доколку таквите локалитети или проекти траат подолго од девет месеци.

б) активности кои се вршат во државата договорничка поврзани со истражувањето или искористувањето на морското дно и нејзиното подземје и природните ресурси кои се наоѓаат во таа држава, доколку таквите активности се вршат за период или периоди кои надминуваат вкупно 30 дена во секој дванаесет месечен период.

4. По исклучок на претходните одредби на овој член, под израз "постојана деловна единица" не се подразбира:

а) користењето на објектите исклучиво со цел за складирање, изложување или испорака на добра или стоки кои му припаѓаат на претпријатието;

б) одржување на залихи на добра или стоки кои му припаѓаат на претпријатието исклучиво со цел за складирање, изложување или испорака;

в) одржување на залихи на добра и стоки кои му припаѓаат на претпријатието исклучиво со цел да бидат преработени од друго претпријатие;

г) одржување на утврденото деловно место на работење исклучиво со цел за купување на добра или стоки или за прибирање на информации за претпријатието;

д) одржување на утврденото деловно место исклучиво со цел за вршење на дејноста на претпријатието, или за други активности кои имаат подготвителен или помошен карактер за претпријатието;

ѓ) одржување на утврденото деловно место исклучиво со цел за вршење на активностите наведени во точките од а) до д), доколку целокупната активност на утврденото деловно место што ќе настане од оваа комбинација е од подготвителен или помошен карактер.

5. По исклучок на одредбите од став 1 и 2, кога лице - освен застапник со независен статус на кого се применува одредбата од ставот 6 - делува во име на претпријатие и има и вообичаено користи во државата договорничка овластување да склучува договори во име на претпријатието, ќе се смета дека тоа претпријатие има постојана деловна единица во таа држава во поглед на сите активности кои тоа лице ги презема за претпријатието, освен ако активностите на тоа лице се ограничени на активностите наведени во ставот 4 од овој член, кои доколку би се вршеле преку утврденото деловно место, не би го правеле тоа утврдено деловно место како постојана деловна единица согласно одредбите на тој став.

6. Не се смета дека претпријатието има постојана деловна единица во другата држава договорничка само поради тоа што во таа држава ги врши своите активности преку посредник, генерален комисионер застапник или друг претставник со самостоен статус, ако овие лица делуваат во рамките на своите редовни деловни активности.

7. Фактот што едно друштво кое е резидент на државата договорничка контролира или е под контрола на друштво кое е резидент на другата држава договорничка, или кое го врши работењето во таа друга држава (било преку постојана деловна единица или на друг начин), само по себе не значи дека едно друштво може да постане постојана деловна единица на другото друштво.

Член 6

ДОХОД ОД НЕДВИЖЕН ИМОТ

1. Доходот кој резидент на државата договорничка го остварува од недвижен имот (вклучувајќи го и доходот од земјоделство и шумарство) кој се наоѓа во другата држава договорничка ќе се оданочи во таа друга држава.

2. Изразот "недвижен имот" го има истото значење како во законите на државата договорничка во која се наоѓа предметниот имот. Овој израз во секој случај ги опфаќа и придружните добра кои му припаѓаат на недвижниот имот, сточниот фонд и опремата која се користи во земјоделството и шумарството, правата на кои се применуваат општите одредби за сопственоста на земјиштето,

секој договор за стекнување право на купување или продавање на недвижниот имот или слично право по однос на недвижниот имот, плодоуживање на недвижностите и правата на променливите или постојаните плаќања како надоместок за работата, или за правото да се извршува работата, на минералните наоѓалишта, изворите и другите природни богатства, правата да средствата бидат произведени со истражување и искористување на морското дно и подземјето и нивните природни ресурси, вклучувајќи ги правата за интерес или во корист на таквите средства. Бродовите и воздухопловите нема да се сметаат за недвижен имот.

3. Одредбите од ставот 1 ќе се применуваат на доходот кој ќе се оствари од непосредно користење, изнајмување или друг начин на користење на недвижниот имот, како и доходот од отуѓување на недвижниот имот.

4. Одредбите од ставовите 1 и 3 ќе се применуваат и на доходот од недвижниот имот на претпријатијата и на доходот од недвижен имот кој се користи за вршење на самостојна лична дејност.

Член 7

ДОБИВКА ОД ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ

1. Добивката на претпријатието на државата договорничка ќе се оданочува само во таа држава, освен во случај кога претпријатието врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која се наоѓа таму. Ако претпријатието врши дејност според горенаведениот начин, добивките на претпријатието можат да се оданочуваат во другата држава, но само за оној износ кој и се припишува на таа постојана деловна единица.

2. Во зависност од одредбите од ставот 3, кога претпријатието на државата договорничка врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која таму се наоѓа, во секоја држава договорничка на таа постојана деловна единица и се припишува добивката која би можела да се оствари доколку би била одвоено и посебно претпријатие кое врши иста или слична дејност под исти или слични услови и како да делувала потполно самостојно од претпријатието чија е постојана деловна единица.

3. При утврдување на добивката на постојаната деловна единица, како одбитоци се признаваат трошоците (освен трошоците кои не би се изземале доколку таа постојана деловна единица биде посебно претпријатие на таа држава договорничка) кои се извршени за потребите на постојаната деловна единица, вклучувајќи ги и трошоците на управување и општите административни трошоци, било во државата во која се наоѓа постојаната деловна единица или на друго место.

4. Доколку е вообичаено во државата договорничка добивката која се припишува на постојаната деловна единица да се одредува врз основа на распределбата на вкупната добивка на претпријатието на неговите посебни делови, одредбата од ставот 2 не ја спречува таа држава договорничка со таквата

вообичаена распределба да ја одреди добивката која се оданочува; усвоениот метод на распределба ќе биде во согласност со начелата кои се содржани во овој член.

5. Добивката нема да и се припише на постојаната деловна единица ако таа само купува добра или производи за претпријатието.

6. За потребите на претходните ставови, добивката која се припишува на постојаната деловна единица се определува со ист метод од година во година освен ако постои оправдана и доволна причина да се постапи поинаку.

7. Кога добивката ги опфаќа поделните приходи кои се регулираат со посебни членови од овој договор, одредбите од овој член не влијаат на одредбите на тие членови.

Член 8

БРОДСКИ И ВОЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

1. Добивката на претпријатието од државата договорничка од работа со бродови и воздухоплови во меѓународниот сообраќај ќе се оданочува само во таа држава.

2. Одредбите од ставот 1 се применуваат и на добивките остварени од учество во пул, заедничко вложување или меѓународна деловна единица.

Член 9

АСОЦИЈАЦИЈА НА ПРЕТПРИЈАТИЈА

1. Кога

а) претпријатие на државата договорничка учествува непосредно или посредно во управувањето, контролата или капиталот на претпријатието на другата држава договорничка, или

б) исти лица учествуваат непосредно или посредно во управувањето, контролата или капиталот на претпријатието на државата договорничка и на претпријатието на другата држава договорничка,

и ако и во двата случаи, помеѓу тие две претпријатија во нивните трговски или финансиски односи се создадени или наметнати услови различни од условите кои би биле создадени помеѓу самостојни претпријатија, добивката која би настанала за едно од претпријатијата, кога не би постоеле тие услови, или поради тие услови не настанала, може да биде вклучена во добивката на тоа претпријатие и соодветно оданочена.

2. Кога државата договорничка ја вклучува во добивката на претпријатието од таа држава - и ја оданочува соодветно - добивката за која претпријатието од другата држава договорничка било оданочено во таа држава, а вклучената добивка од првоспоменатата држава ќе се смета дека е добивката која би била остварена од претпријатието од првоспоменатата држава ако условите создадени помеѓу двете претпријатија се како помеѓу самостојни претпријатија, тогаш таа друга држава ќе направи соодветно прилагодување на износот на данокот утврден на таа добивка. При одредувањето на ваквото прилагодување, ќе се води сметка и за другите одредби од овој договор и доколку е потребно надлежните органи на државите договорнички ќе се консултираат една со друга.

Член 10

ДИВИДЕНДИ

1. Дивидендите кои ги исплатува друштво кое е резидент на државата договорничка на резидентот на другата држава договорничка се оданочува во таа друга држава.

2. Меѓутоа, таквите дивиденди можат да се оданочат и во државата договорничка чиј резидент е друштвото кое ги исплатува дивидендите во согласност со законите на таа држава, но ако стварен корисник на дивидендите е резидент на другата држава договорничка, така обложениот данок не може да надмине повеќе од:

а) 5 проценти од бруто износот на дивидендите ако стварниот корисник е друштво (освен партнерство) кое држи непосредно најмалку 10 проценти од капиталот на друштвото кое ги исплатува дивидендите;

б) 10 проценти од бруто износот од дивидендите во сите други случаи.

Одредбите на овој член не влијаат на оданочувањето на добивката на друштвото од која дивидендите се исплатуваат.

3. Изразот "дивиденди", употребен во овој член ја означува добивката од акции или други права на учество во добивката кои не се побарувања на долгови, како и доходот од други корпоративни права кои по однос на оданочувањето имаат ист третман како и доходот од акциите според законите на државата чиј резидент е друштвото кое врши распределба.

4. Одредбите од ставовите 1 и 2 нема да се применуваат ако стварниот корисник на дивидендите, резидент на државата договорничка, врши дејност во другата држава договорничка чиј резидент е друштвото кое ги исплатува дивидендите преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава, или во другата држава договорничка врши самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа таму, а правото по однос на кое дивидендите се платени е стварно поврзано со таквата постојана деловна единица или постојана база. Во тој случај

соодветно ќе се применуваат одредбите на член 7 или член 14, во зависност од случајот.

5. Кога друштвото кое е резидент на државата договорничка остварува добивка или доход од другата држава договорничка, другата држава не може да воведи данок на дивидендите кои ги исплатува друштвото, освен ако тие дивиденди се исплатени на резидентот на другата држава или ако правото врз основа на кое се исплаќаат дивидендите е стварно поврзано со постојана деловна единица која се наоѓа во таа друга држава, ниту нераспределената добивка на друштвото да ја оданочува со данок на нераспределените добивки на друштвото, дури и ако дивидендите се исплатени или нераспределената добивка потполно или делумно се состои од добивката или доходот кои настанале во таа друга држава.

Член 11

КАМАТА

1. Каматата која настанува во државата договорничка а се исплатува на резидентот од другата држава договорничка се оданочува во таа друга држава.

2. Меѓутоа, оваа камата може исто така да биде оданочена и во државата договорничка во која настанува, во согласност со законите на таа држава, но ако стварниот корисник на каматата е резидент на другата држава договорничка, така обложениот данок не може да надмине 5 проценти од вкупниот износ на каматата.

3. По исклучок на одредбите од став 2:

а) каматата настаната во државата договорничка, остварена и стварно поседувана од Владата на другата држава договорничка, вклучувајќи ги локалните власти, централната банка или секоја финансиска институција целосно поседувана од Владата, или каматата остварена по однос на заеми гарантирани од Владата или властите, ќе биде ослободена од данок во прво-споменатата држава;

б) каматата настаната во државата договорничка ќе биде ослободена од данок во таа држава доколку стварен корисник на каматата е претпријатие на другата држава договорничка, а каматата е исплатена по однос на настаната задолженост како последица од продажба на кредит на индустриска, комерцијална или научна опрема од претпријатие на таа друга држава на претпријатие на прво-споменатата држава, освен кога продажбата или задолжувањето е помеѓу поврзани лица.

4. Изразот "камата" употребен во овој член означува доход од побарувања на секаков вид долг, независно од тоа дали се обезбедени со хипотека и дали на основа на нив се стекнува право на учество во добивката на должникот, и посебно на хартии од вредност на владата и доход од обврзници или други видови на обврзници. Изразот "камата" нема да вклучува доход кој се смета за

дивиденда согласно одредбите од член 10. Казнените камати платени за задоцнети плаќања не се сметаат за камати за потребите на овој член.

5. Одредбите на ставовите 1, 2 и 3 нема да се применуваат ако стварниот корисник на каматата - резидент на државата договорничка го врши своето работење во другата држава договорничка во која настанала каматата, преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава, или врши во другата држава договорничка самостојни лични услуги преку постојана база која се наоѓа таму, а побарувањето на долгот на кое се плаќа камата е стварно поврзано со таа постојана деловна единица или постојана база. Во тој случај соодветно се применуваат одредбите на член 7 и член 14, зависно од случајот.

6. Ќе се смета дека каматата настанала во државата договорничка кога исплатувачот е резидент на таа држава. Меѓутоа, кога лицето кое плаќа камата, без оглед на тоа дали е резидент на државата договорничка или не, има во таа држава договорничка постојана деловна единица или постојана база во врска со која се јавува побарувањето на кое се плаќа камата, а таквата камата се исплаќа на товар на постојаната деловна единица или постојана база, ќе се смета дека таквата камата настанува во државата договорничка во која постојаната деловна единица или постојаната база се наоѓа.

7. Кога износот на каматата поради посебните односи помеѓу исплатувачот на каматата и стварниот корисник или помеѓу нив и некое друго лице, имајќи го во вид побарувањето на долгот за кој таа се плаќа, го надминува износот кој би бил договорен помеѓу исплатувачот и стварниот корисник, при непостоење на такви односи, одредбите од овој член ќе се применуваат само на последно споменатиот износ. Во таков случај, вишокот на платениот износ ќе се оданочи согласно со законите на секоја држава договорничка, при што ќе се земат во предвид и другите одредби од овој договор.

Член 12

ПРИХОДИ ОД АВТОРСКИ ПРАВА

1. Приходите од авторски права кои настануваат во државата договорничка а се исплатуваат на резидент на другата држава договорничка ќе се оданочуваат во таа друга држава.

2. Меѓутоа, овие приходи од авторски права можат да се оданочат и во државата договорничка во која се оствариле во согласност со законите на таа држава, но ако стварен корисник на приходите од авторски права е резидент на другата држава договорничка, така обложениот данок не надминува:

а) 10 проценти од бруто износот на приходите од авторски права платени за користење, или право на користење, кинематографски фолмови и филмови или ленти за радио или телевизиски пренос;

б) 5 проценти од бруто износот на приходите од авторски права во сите други случаи.

3. Изразот "приходи од авторски права" употребен во овој член, означува плаќање на било кој вид примање за користење, или право на користење, секако авторско право за книжевно, уметничко или научно дело, вклучувајќи ги кинематографските филмови и филмовите или лентите за радио или телевизиски пренос, сите патенти, заштитни знаци, дизајни или модели, планови, тајни формули или постапка, или за користење на, или право на користење на индустриска, комерцијална или научна опрема, или за информации во врска со индустриските, комерцијалните или научните искуства.

4. Одредбите од ставовите 1 и 2 нема да се применуваат ако стварниот корисник на приходите од авторски права - резидент на државата договорничка, го врши работењето во другата држава договорничка во која приходите од авторски права се остварени, преку постојана деловна единица која се наоѓа таму или во таа друга држава врши самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа таму, а правото или имотот врз основа на кои се плаќаат приходите од авторски права се стварно поврзани со таа постојана деловна единица или постојана база. Во тој случај соодветно ќе се применуваат одредбите на член 7 или член 14, во зависност од случајот.

5. Приходите од авторски права ќе се смета дека настанале во државата договорничка кога исплатувачот е резидент на таа држава. Меѓутоа, кога лицето кое ги плаќа приходите од авторски права, без оглед дали е резидент на државата договорничка или не, во државата договорничка има постојана деловна единица или постојана база во врска со која се појавува обврска за плаќање на приходи од авторски права, а тие авторски права паѓаат на товар на таа постојана деловна единица или постојана база, се смета дека тие приходи од авторски права се создадени во државата договорничка во која постојаната деловна единица или постојаната база се наоѓа.

6. Кога, поради посебниот однос помеѓу исплатувачот и стварниот корисник, или помеѓу нив двајцата и некое друго лице, платениот износ по основа на приходи од авторски права, земајќи го предвид користењето, правото или информацијата за кои таа се плаќа, го надминува износот кој би бил договорен помеѓу исплатувачот и стварниот корисник доколку таков однос не би постоел, одредбите од овој член ќе се применуваат само на последно споменатиот износ. Во тој случај вишокот на платениот износ ќе се оданочува согласно законите на секоја држава договорничка, земајќи ги предвид и другите одредби од овој договор.

Член 13

КАПИТАЛНИ ДОБИВКИ

1. Добивката која ќе ја оствари резидент на држава договорничка од отуѓување на недвижен имот наведен во членот 6, а кој се наоѓа во другата држава договорничка ќе се оданочи во таа друга држава.

2. Добивката остварена од резидент на државата договорничка од отуѓување на акции или други корпоративни права во компанијата во која

средствата се сочинети главно (повеќе од една половина) од недвижен имот наведен во член 6 а кој се наоѓа во другата држава договорничка, ќе се оданочува во таа друга држава.

3. Добивката од отуѓување на подвижен имот кој претставува деловен имот на постојаната деловна единица кој претпријатието на државата договорничка го има во другата држава договорничка или од подвижен имот кој припаѓа на постојаната база која е на располагање на резидентот на државата договорничка во другата држава договорничка за целите на вршење на самостојни лични услуги, вклучувајќи ги таквите добивки од отуѓување на таквата постојана деловна единица (сама или со целото претпријатие) или таквата постојана база, може да се оданочи во таа друга држава.

4. Добивките од претпријатие на државата договорничка кое работи со бродови или авиони во меѓународниот сообраќај остварени од отуѓување на бродови или авиони кои се во меѓународниот сообраќај или подвижен имот кој припаѓа на работењето на таквите бродови или авиони, ќе бидат оданочиви само во таа држава.

5. Добивките од отуѓување на секаков друг имот освен наведениот во ставовите од 1, 2, 3 и 4 ќе се оданочуваат само во државата договорничка во која лицето кое отуѓува имот е резидент.

Член 14

САМОСТОЈНИ ЛИЧНИ УСЛУГИ

1. Доходот остварен од физичко лице кое е резидент на државата договорничка од вршење на професионални услуги или други активности од самостоен карактер ќе се оданочи само во таа држава освен ако тој има постојана база која му е регуларно на располагање во другата држава договорничка за целите на вршење на неговите активности. Доколку тој има таква постојана база, доходот може да се оданочи во другата држава но само оној дел кој и се припишува на таа постојана база. За тие цели, кога лице кое е резидент на државата договорничка престојува во другата држава договорничка за период или периоди кои надминуваат вкупно 183 дена во секој дванаесет месечен период почнувајќи или завршувајќи во односната фискална година, тој ќе се смета дека има постојана база која редовно му строи на располагање во таа друга држава и доходот кој го остварува од неговите активности кои се однесуваат на претходното и се вршат во другата држава договорничка, ќе се припишуваат на таа постојана база.

2. Изразот "професионални услуги" особено ги опфаќа самостојните научни, литературни, уметнички, образовни или наставни активности, како и самостојните активности на лекарите, адвокатите, инженерите, архитектите, стоматолозите и сметководителите.

Член 15

ЛИЧНИ ПРИМАЊА ОД РАБОТЕН ОДНОС

1. Согласно одредбите на членовите 16, 18 и 19, платите, надниците и другите слични примања остварени од резидент на државата договорничка по основ на работен однос, ќе се оданочуваат само во таа држава освен во случаи кога вработувањето се извршува во другата држава договорничка. Ако вработувањето е така извршено, таквите примања кои се остваруваат таму, ќе се оданочуваат во таа друга држава.

2. По исклучок од одредбите на став 1, примањата кои резидентот на едната држава договорничка ги остварува од работен однос во другата држава договорничка ќе се оданочуваат само во провоспоменатата држава ако:

а) примателот престојува во другата држава договорничка во период или периоди кои вкупно не надминуваат 183 дена во секој дванаесет месечен период кој почува или завршува во односната фискална година, и

б) примањето е платено од страна, или во име на работодавачот кој не е резидент на другата држава, и

в) примањата не паѓаат на товар на постојаната деловна единица или постојана база која работодавачот ја има во другата држава.

3. По исклучок на претходните одредби од овој член, примањата остварени по основ на вработување на брод или воздухоплов во меѓународен сообраќај од претпријатие на државата договорничка, ќе се оданочи во таа држава.

Член 16

НАДОМЕСТОЦИ НА ДИРЕКТОРИ

Надоместоците и другите слични плаќања кои ги остварува резидент на државата договорничка во својство на член на одбор на директори или супервизорски одбор на друштво кое е резидент на другата држава договорничка, ќе се оданочува во таа друга држава.

Член 17

УМЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ

1. По исклучок на одредбите од членовите 14 и 15, доходот остварен од резидент на државата договорничка преку лично вршење на дејност како изведувач како што е театарски, филмски, радио или телевизиски уметник, или музичар, или спортист во другата држава договорничка ќе се оданочи во таа друга држава.

2. Кога доходот од лично извршени активности на изведувачот или спортистот не му припаѓа лично на изведувачот или спортистот но на друго лице, тој доход, по исклучок на одредбите од член 7, 14 и 15, ќе се оданочува во државата договорничка во која активностите на изведувачот или спортистот се извршени.

3. Одредбите од став 1 и 2 нема да се применуваат на доходот остварен од активности извршени во државата договорничка од страна на изведувач или спортист ако посетата на таа држава е целосно или воглавно поддржана од страна на јавни фондови од едната или двете држави договорнички или нивните локални власти. Во тој случај, доходот ќе се оданочува само во државата договорничка на која изведувачот или спортистот се резиденти.

Член 18

ПЕНЗИИ

1. Согласно со ставот 2 од членот 19, пензиите и другите слични примања платени на резидент на државата договорничка по основ на минат труд, ќе се оданочуваат само во таа држава.

2. По исклучок на одредбите од став 1 од овој член и став 2 од членот 19, пензиите и другите слични примања платени согласно легислативата за социјално осигурување на државата договорничка, ќе се оданочува само во таа држава.

Член 19

ДРЖАВНА СЛУЖБА

1. а) Платите, надоместоците и другите слични примања, поинакви од пензиите кои ги исплаќа државата договорничка или нејзината локална власт на лице по основ на услуги направени на државата договорничка или на нејзината локална власт ќе се оданочуваат само во таа држава.

б) Меѓутоа, таквите плати, надоместоци и другите слични примања ќе се оданочуваат само во другата држава договорничка доколку услугите се извршени во таа држава, а физичкото лице е резидент на таа држава кој:

(i) е државјанин на таа држава, или
(ii) не станал резидент на таа држава само поради вршење на тие услуги.

2. а) Секоја пензија платена од, или од фондовите создадени од, државата договорничка или од нејзината локална власт на физичко лице за услуги направени на државата договорничка или на нејзината локална власт, ќе се оданочува само во таа држава.

б) Меѓутоа, таквата пензија ќе се оданочува само во другата држава договорничка ако физичкото лице е резидент или државјанин на таа држава.

3. Одредбите на членовите 15, 16, 17 и 18 ќе се применуваат на платите, надоместоците и другите слични примања и пензиите по однос на услуги направени во врска со вршење на дејност од страна на државата договорничка или нејзината локална власт.

Член 20

СТУДЕНТИ

Студент или лице на стручна обука кој непосредно пред посетата на државата договорничка бил или е резидент на другата држава договорничка и кој престојува во првспоменатата држава само поради своето образование или обука, нема да биде оданочен за средствата кои ги добива за издржување, образование или обука ако тие средства се од извори надвор од таа држава.

Член 21

ДРУГИ ПРИХОДИ

1. Деловите од доходот на резидент на државата договорничка, без оглед каде настанале, кои не се опфатени со претходните одредби од овој договор, ќе се оданочат само во таа држава.

2. Одредбите од ставот 1 не се применуваат на доходот, освен на доходот од недвижен имот дефиниран во ставот 2 од членот 6, ако примателот на тој доход - резидент на државата договорничка врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која се наоѓа таму, или ако во таа друга држава врши самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа таму, а правото или имотот врз основа на кои се исплаќа доходот се ефективно поврзани со постојаната деловна единица или постојаната база. Во тој случај, соодветно се применуваат одредбите на член 7 или 14, зависно од случајот.

Член 22

КАПИТАЛ

1. Капиталот кој се состои од недвижен имот од членот 6 кој го поседува резидент на државата договорничка а се наоѓа во другата држава договорничка, може да се оданочи во таа друга држава.

2. Капиталот кој се состои од подвижен имот кој претставува дел од имотот наменет за работење на постојаната деловна единица која претпријатието на државата договорничка ја има во другата држава

договорничка или од подвижен имот кој припаѓа на постојаната база достапна на резидент од државата договорничка во другата држава договорничка за целите за вршење самостојни лични услуги, ќе се да се оданочи во таа друга држава.

3. Капиталот кој се состои од бродови и авиони кои се занимаваат со меѓународен сообраќај од претпријатие на државата договорничка и од подвижен имот кој припаѓа на таквите бродови и авиони, ќе се оданочува само во таа држава.

4. Сите останати делови од капиталот на резидент на државата договорничка, ќе биде оданочен само во таа држава.

Член 23

ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ

1. Во Македонија двојното оданочување ќе се одбегне:

Кога резидент на Македонија остварува доход или поседува капитал кој, согласно одредбите од овој договор може да се оданочи во Латвија, Македонија треба да одобри:

а) како одбиток на данокот од доход на тој резидент, износ еднаков на износот на данокот од доход платен во Латвија;

б) како одбиток на данокот на капитал на тој резидент, износ еднаков на данокот на капитал кој е платен во Латвија;

Тој одбиток и во двата случаи не може да биде поголем од делот на данокот од доход или данокот на капитал кој е пресметан пред извршеното одбивање, кој одговара, зависно од случајот, на доходот или капиталот кој може да се оданочи во Латвија.

2. Во Латвија двојно оданочување ќе се одбегне:

а) Кога резидент на Латвија остварува приход или поседува капитал кој, согласно со овој договор, може да се оданочи во Македонија доколку поповолен третман се предвидува со домашното законодавство, Латвија треба да одобри:

(i) како одбиток на данокот на доход на тој резидент износ еднаков на износот на данокот на доход платен во Македонија;

(ii) како одбиток на данокот на капитал на тој резидент износ еднаков на данокот на капитал платен во Македонија;

Тој одбиток и во двата случаи не може да биде поголем од делот на данокот на доход или капитал во Латвија кој е пресметан пред извршеното

одбивање, кој одговара, зависно од случајот, на доходот или капиталот кој може да се оданочи во Македонија.

б) За целите на под-ставот а), кога друштвото е резидент на Латвија прима дивиденда од друштвото кое е резидент на Македонија, во кое тоа е сопственик најмалку со 10% од своите акции имајќи полно право на глас, данокот платен во Македонија ќе го вклучи не само данокот платен на дивидендата, туку и соодветното учество на платениот данок на основната добивка на друштвото од која е платена дивидендата.

3. Кога во согласност со било која одредба од договорот, доходот кој е остварен или капиталот кој го поседува резидентот на државата договорничка е изземен од оданочување во таа држава, таа држава може, во пресметувањето на износот на данокот на преостанатиот доход или капитал на тој резидент, да го земе предвид изземениот доход или капитал.

Член 24

ЕДНАКОВ ТРЕТМАН

1. Државјаните на државата договорничка не подлежат на оданочување или друга обврска во врска со оданочувањето во другата држава договорничка кое е поинакво или потешко од оданочувањето и обврските во врска со оданочувањето на кое државјаните од другата држава под исти услови, особено со статус на резидент, подлежат или можат да подлежат. Оваа одредба, по исклучок на одредбите од член 1, исто така ќе се применува на лица кои се нерезиденти на една или двете држави договорнички.

2. Лицата без државјанство кои се резиденти на државата договорничка не подлежат во ниту една држава договорничка на оданочување или друга обврска во врска со оданочувањето, кое е поинакво или потешко од оданочувањето или обврската поврзана со оданочувањето на кое државјаните на државата за која се однесува по исти услови, особено со статус на резидент, подлежат или може да подлежат.

3. Оданочувањето на постојаната деловна единица која претпријатието на државата договорничка ја има во другата држава договорничка не може да биде понеповолно во таа друга држава од оданочувањето на претпријатието на таа друга држава која врши иста дејност. Оваа одредба не може да се толкува како задолжителна за државата договорничка за да им одобри на резидентите од другата држава договорничка било какви лични олеснувања, ослободувања или намалувања за даночни цели по основ на граѓански статус или семејни обврски кои таа ги одобрува на своите резиденти.

4. Каматата, приходите од авторски права и другите исплати платени од претпријатието на државата договорничка на резидентот на другата држава договорничка, заради одредување на оданочената добивка на тоа претпријатие, се одбиваат под истите услови како да се исплатени на резидент на

првоспоменатата држава, освен во случаите наведени во став 1 на член 9, став 7 на член 11, или став 6 на член 12. Слично, долговите на претпријатието на државата договорничка на резидент на другата држава договорничка, заради определување на оданочување на капиталот на тоа претпријатие, се одбиваат под истите услови како да биле договорени за резидент на првоспоменатата држава.

5. Претпријатието на државата договорничка, чиј капитал потполно или делумно е поседуван или контролиран, директно или индиректно, од страна на еден или повеќе резиденти на другата држава договорничка, нема да се оданочи со данок или да подлежи на друга обврска во врска со данок во првоспоменатата држава кое е поинакво или потешко од оданочувањето на обврските во врска со оданочувањето на кое други слични претпријатија од првоспоменатата држава се или може да бидат подложени.

6. Одредбите од овој член, по исклучок на одредбите од член 2, ќе се применуваат на даноците од секаков вид и опис.

Член 25

ПОСТАПКА ЗА ЗАЕМНО ДОГОВАРАЊЕ

1. Кога едно лице смета дека активностите на едната или двете држави договорнички доведуваат или ќе доведат до тоа тој да не биде оданочен во согласност со одредбите на овој договор, тој може, без оглед на правните лекови предвидени со внатрешното законодавство на тие држави, да го изложи својот случај пред надлежниот орган на државата договорничка чиј е резидент, доколку неговиот случај потпаѓа под став 1 од член 24 на онаа држава договорничка чиј е државјанин. Случајот мора да биде изложен во рок од три години од денот на првото известување за активноста која доведува до оданочување кое не е во согласност со одредбите на овој договор.

2. Надлежниот орган, доколку смета дека жалбата е оправдана и ако не е во можност сам да дојде до задоволително решение, ќе настојува случајот да го реши со заедничко договарање со надлежниот орган на другата држава договорничка, заради одбегнување на оданочувањето кое не е во согласност со овој договор. Договорот кој што ќе се постигне ќе се спроведува без оглед на временските ограничувања во внатрешните закони на државите договорнички.

3. Надлежните органи од државите договорнички ќе се залагаат да ги решат по пат на заеднички договор сите потешкотии или нејаснотии кои произлегуваат во однос на толкувањето или примената на овој договор. Тие можат заеднички да се консултираат за одбегнување на двојното оданочување во случаите кои не се предвидени со овој договор.

4. Надлежните органи на државите договорнички можат непосредно да комуницираат, како и преку заедничка комисија составена од самите нив или нивни претставници, заради постигнување на договор во смисла на претходните ставови.

Член 26

РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

1. Надлежните органи на државите договорнички ќе разменуваат информации потребни за примената на одредбите на овој договор или внатрешните закони на државите договорнички кои се однесуваат на даноците опфатени со договорот доколку оданочувањето предвидено со тие закони не е во спротивност со договорот. Размената на информации не е ограничена со член 1. Секоја информација добиена од државата договорничка ќе се смета како тајна исто како и информациите добиени според внатрешните закони на таа држава, и можат да бидат откриени само на лицата или органите (вклучувајќи ги судовите и органите на управата), кои се надлежни за облог и наплата на даноците, присилната наплата или за прогон, во врска со решавање на жалба по однос на даноците опфатени со договорот. Овие лица или органи ќе ги користат информациите само за тие намени. Тие можат да ги откријат информациите во јавна судска постапка или во судските одлуки.

2. Одредбите од ставот 1 не можат во никој случај да се толкуваат како воспоставување на обврски на државата договорничка да:

а) презема управни мерки кои не се во согласност со законите и управната пракса на таа или на другата држава договорничка;

б) дава информации кои не можат да се добијат врз основа на закон или во вообичаена управна практика на таа или на другата држава договорничка;

в) дава информации кои би откриле некоја трговска, деловна, индустриска, комерцијална или професионална тајна, или трговска постапка, или информација, чие откривање би било во спротивност со државната политика (јавниот поредок).

Член 27

ДИПЛОМАТСКИ И КОНЗУЛАРНИ ПРЕТСТАВНИЦИ

Одредбите од овој договор нема да влијаат на фискалните привилегии на дипломатските и конзуларните претставници предвидени со општите правила на меѓународното право или со одредбите од посебните договори.

Член 28

ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

1. Секоја од државите договорнички ќе ја извести другата, преку дипломатски канали, за завршувањето на потребната процедура од страна на домашното законодавство за влегувањето во сила на овој договор. Овој договор

ќе влезе во сила на денот на последното известување и одредбите ќе важат во двете држави договорнички:

а) по однос на даноците што се задржуваат на изворот, доходот остварен на или после првиот ден од јануари во календарската година што следува по годината во која договорот влегува во сила;

б) по однос на другите даноци на доход и капитал, даноците што се наплаќаат за секоја даночна година почнувајќи на или после првиот ден од јануари во календарската година што следува по годината во која договорот влегува во сила.

Член 29

ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ

Овој договор останува во сила се додека не го откаже една од државите договорнички. Секоја од државите договорнички може да го откаже овој договор по дипломатски пат, со доставување на писмено известување за престанување на неговото важење најдоцна шест месеци пред крајот на календарската година по истекот на пет години од денот на влегувањето во сила на договорот. Во таков случај, договорот престанува да важи во двете држави договорнички:

а) по однос на даноците што се задржуваат на изворот, доходот остварен на или после првиот ден од јануари во календарската година што следува на годината во која писменото известување е дадено;

б) по однос на другите даноци на доход и капитал, даноците што се наплаќаат за секоја даночна година почнувајќи на или после првиот ден од јануари во календарската година што следува на годината во која писменото известување е дадено.

КАКО ПОТВРДА ЗА ОВА потписниците, полноважно за тоа овластени, го потпишаа овој договор.

СОСТАВЕН во _____, на _____20____ година, во два оригинални примероци на македонски, латвиски и англиски јазик, двата примероци подеднакво веродостојни. Во случај на несогласување меѓу текстовите, англискиот текст ќе биде меродавен.

ЗА МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

ЗА ЛАТВИСКАТА ВЛАДАТА

